

Preek over Psalm 72,1.2: Gebed voor de overheid èn voor ons zelf!

Voorzang: Psalm 118, 1 en 7

Votum en Groet

Zingen: Opwekking 124 (Ik bouw op U...)

Gebed om ontferming

Leefregels

Zingen: Psalm 139, 14

Gebed voor de opening van het Woord

Kinderpraatje

Zingen: Kinderlied 81 (Dag en nacht, Heer...)

Schriftlezingen: Psalm 72 en Mattheus 25,31-46

Zingen: Gezang 176

Verkondiging van Psalm 72,1.2

Zingen: Psalm 72, 1. 4. 6 en 7

Margo Korteweg vertelt over haar bezoek aan Uganda

Zingen: Opwekking 40 (Zoekt eerst...)

Dankzegging en voorbeden

Collecte

Zingen: Gezang 284, 1 en 3

Zegen

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Wat een spannende verkiezingen waren het afgelopen woensdag!

En wat een gecompliceerde uitslag!

De kiezer heeft gesproken, wordt er dan gezegd.

En de kiezer heeft altijd gelijk – ook zijn geijkte uitspraak.

Alleen weet haast niemand ooit precies wat de kiezer dan precies bedoeld heeft.

Wat dat betreft is het zoveel hoofden, zoveel zinnen.

Iedere partij is geneigd om wat de kiezer zegt naar zich zelf toe te trekken.

De kiezer wil een socialer beleid.

Dat heb ik al wel meer dan eens gehoord.

Er moet meer zorg zijn voor de zwakken in de samenleving.

Ja, dat was een hot item in de campagnes.

Dinsdagavond nog kreeg vooral premier Balkenende er flink van langs.

Het beleid van zijn kabinetten was niet sociaal genoeg geweest.

De rijken waren ontzien en de armsten moesten dokken.

Waarom was er zo weinig aan de voedselbanken gedaan?

En voor de asielzoekers was zijn kabinet veel te streng geweest.

Waarom geen generaal pardon voor die mensen, die hier al zoveel jaar waren?

Nou ja, u kent de kreten wel die over en weer vlogen.

Nederland moet socialer worden.

Oké, en de kiezer wil dat kennelijk ook.

Anders had met name de SP, maar toch ook de ChristenUnie niet zo stevig gewonnen.

Nederland moet socialer worden.

Christelijk sociaal zelfs, kon je al meerdere keren horen.

Nou, dat klinkt toch goed.

Daar moet toch het hart van iedere gelovige sneller bij gaan kloppen.

Want als er iets waar de Bijbel vol over staat, dan is het over een sociaal leven.

Over solidariteit.

Over opkomen voor de zwakken.

Over hulp bieden aan verdrukten en vertrapten.

Over delen van je rijkdom met de armen.

Daar is psalm 72 een schitterend voorbeeld van.

Het is een gebed voor de overheid – voor de koning van Israël.

Er staat boven dat het een lied van Salomo is.

En van Salomo weten we dat hij weet wat goed bidden is.

Ik denk aan het verhaal dat de Bijbel over hem vertelt als hij nog maar pas koning is.

Dan verschijnt God aan hem in een droom.

En God zegt tegen Salomo: *Vraag maar wat je wilt, Ik zal het je geven.*

Stel je voor, dat God dat aan u of aan jou zou vragen.

Zouden wij onze verlanglijstjes niet meteen klaar hebben?

Verlanglijstjes – tja, daar weten we in deze tijd van het jaar weer alles van!

Maar hoe zien die verlanglijstjes er dan uit?

Staan daar niet veel dingen op waar wij alleen zelf beter van worden?

Zaken die ons eigen leven wat plezieriger maken?

Maar Salomo heeft maar één ding op zijn verlanglijstje staan.

Hij is nog maar zo jong.

En hij staat voor de loodzware opdracht een heel volk te leiden.

Daarom vraagt hij om een opmerkelijke geest.

Dat hij goed weet wat juist is en wat verkeerd is.

Dan kan hij het volk van God goed besturen en leiding geven.

Ja, Salomo weet wat een leider van het volk nodig heeft.

Dit lied past helemaal bij hem.

Zeker zoals hij was aan het begin van zijn regering.

*Geef, o God, uw wetten aan de koning,
uw gerechtigheid aan de koningszoon.
Moge hij uw volk rechtvaardig besturen,
uw arme volk naar recht en wet.*

Rechtvaardig regeren – hoe zou iemand dat kunnen zonder de hulp van God?

Dat besef leefde sterk in het hart van Salomo.

Gelukkig het land dat een regeringsleider heeft die hulp zoekt bij God.

En ministers die weten, dat ze zonder Hem rechtvaardig kunnen besturen.

En volksvertegenwoordigers, die biddend hun belangrijke werk doen.

We mogen dankbaar vaststellen, dat die er ook in ons land nog zijn.

Zeker, er is grote zorg dat de invloed van het christelijk geloof in ons land afneemt.

Maar toch zijn ze er nog – politici die Gods Woord als norm voor hun handelen zien.

Laten we daar God dankbaar voor zijn.

Salomo bidt of God hem zijn wetten geeft om het volk te leiden.

Maar dit lied is later een lied van het volk zelf geworden.

Waarschijnlijk is het één van de liederen geweest, die gezongen werden als een nieuwe koning de troon beklom.

Zo is het een gebed van het volk zelf geworden.

Een gebed van het volk voor de koning.

Een gebed van het volk voor zijn regering.

Zoals ook Paulus dat opdraagt aan de gemeente van Christus. **1**

Hij spoort hen aan met name te bidden voor koningen en gezagsdragers.

Ook als ze zelf God er niet bij roepen.

En dat was in Paulus' dagen zo.

De keizer van Rome zou echt niet vragen naar de wil van God bij zijn bestuur.

En de meerderheid van de politici doet dat vandaag ook niet.

We hebben ook ministers-presidenten gehad die het echt niet van God verwachtten.

En dat kan zomaar opnieuw gebeuren.

Maar dan is het belangrijk dat er toch een gemeente is die voor hen bidt.

Of God ook die regeringsleiders zijn recht wil duidelijk maken.

Dat we bidden: *Geef, o God, uw gerechtigheid aan hen die het land besturen.* **2**

Maar waar bidden we dan om, als we bidden om gerechtigheid?

Waar bidden we om, als we bidden om rechtvaardig bestuur?

Recht, gerechtigheid, rechtvaardigheid – dat zijn woorden van bijzondere betekenis.

Nu, dat heeft in deze psalm wel een heel bijzondere kleur gekregen.

Opvallend is de aandacht die de armen en verdrukten moeten krijgen.

Zij krijgen in dit gebed de voornaamste plaats.

De koning is een goede koning als hij de armen en verdrukten bijstaat. 3
Daarover lezen we in vs. 2. 4
En in vs. 4. 5
En in vs. 12-14.

Gerechtigheid doen geldt met name hen die er ellendig aan toe zijn.
En recht is niet mijn recht – dat *ik* tot mijn recht kom.
Maar dat anderen, juist de zwakken tot *hun* recht komen.
De mensen die niet voor zichzelf op kunnen komen.
In de wetten van Israël is dat de bekende drieslag: de wees, de weduwe en de vreemdeling.
Zij waren de speelbal van de machten, waartegen ze geen verweer hadden.
En die categorieën van mensen kennen we vandaag ook.
De sociaal zwakken.
De daklozen.
De mensen met een uitkering.
Mensen die schulden hebben waar ze niet meer van af komen.
Alleenstaande moeders.
De mannen en vrouwen en jongeren zonder werk.
De vluchteling die het eigen land ontvluchtte en bij ons heil heeft gezocht.
Juist voor hen zal de overheid een schild zijn.
Juist zij mogen van haar bescherming verwachten.

Gerechtigheid – dat is de vrede er in houden.
Maar niet de vrede, waarmee je alle partijen tevreden stemt en te vriend houdt.
Niet de vrede, die niets mag kosten.
Maar de vrede, die ook vijanden kan maken.
Recht doen is in de Bijbel allereerst *redden, verlossen, bevrijden*.
Maar het verlossen van de één gaat niet zonder het richten van de ander.
Wie benard wordt moet verlost uit de handen van de bruut.
Recht doen is zacht zijn voor de verdrukte, maar hard voor de onderdrukker.

Het is wel duidelijk dat deze psalm aan politiek doet. 6
Zelfs aan wereldpolitiek.
Het gaat om wereldwijde vrede.

En als ik dan nog eens denk aan de afgelopen verkiezingscampagne...
Was daarbij de wereld om ons heen wel voldoende in beeld?
Ging het niet teveel om onze binnenlandse problemen?
En zeker, goed dat daarbij aandacht was voor de zwakkeren in ons midden.
Maar heeft de armste onder ons het niet nog tien keer beter dan de armen elders?
In Afrika, Azië, Zuid-Amerika?
Of zelfs in meerdere landen in Oost-Europa zoals de Oekraïne?

We zien er regelmatig iets van op de tv.
Maar zien we het nog wel echt?
Ik denk aan de rijke man uit dat verhaal dat Jezus vertelde.
Met die bedelaar op z'n stoep.
Die man moet hem gezien hebben, telkens als hij de deur uit ging.
En iedere keer als hij weer thuis kwam.
Als hij in de hel zit weet hij zelfs hoe de bedelaar heet – Lazarus.
Maar hij had nooit echt een hand naar hem uitgestoken.

Hoeveel aandacht heeft de politiek voor het probleem van arm en rijk wereldwijd?
Hoeveel geld en menskracht wordt er voor vrij gemaakt om daar wat aan te doen?
Of is sociaal beleid alleen maar binnenlands sociaal?

Psalm 72 bidt dat de koning van Gods volk wereldwijd mag heersen.
Zolang de zon bestaat, zolang de maan zal schijnen.
Het is een zegen wanneer naar dit lied geluisterd wordt.
En ik hoop dat u afgelopen woensdag uw stem mee door dit lied hebt laten bepalen.

Maar onze betrokkenheid bij de politiek mag niet ophouden met één keer in de zoveel jaar een stem uitbrengen.
Het is onze plicht voor de overheid te blijven bidden.
Ik denk opnieuw aan die oproep van Paulus. 7
Bidden voor de overheid opdat wij rustig en ongestoord kunnen leven.
Maar dat is niet rustig en ongestoord zonder meer.
Nee, het is rustig en ongestoord leven in alle vroomheid en waardigheid.
Dat is volop bezig met de zaken van het Koninkrijk van God.
Volop aan de slag zijn voor de sjaloom, de vrede van Psalm 72.

Want wie bidt, die gaat ook aan het werk.
We kunnen niet voor de overheid bidden, dat zij een sociale overheid is, zonder haar te helpen door zelf sociale mensen te zijn.
Hoe kan de overheid een sociale overheid zijn dan alleen door sociale mensen.
Mensen die zich ter beschikking stellen om mee te bouwen aan sociale samenleving?

Ja, ik pendel zo maar heen en weer tussen de koning uit Psalm 72 en de overheid nu.
Maar de koning van Psalm 72 heeft zo, zoals hij daar bezongen wordt, nooit bestaan.
Zelfs Salomo was zo'n koning niet.
We weten hoe hij aan het einde van zijn regering zijn volk tot een last geworden is.
En als hij wordt opgevolgd door zijn zoon Rehabeam, eist het volk lastenverlichting.
Dat blijkt van alle tijden te zijn.
De koning van Psalm 72 heeft nooit echt bestaan.
Dat wil zeggen niet als een aardse koning.

Laten we nog eens kijken naar vs. 12-14. 8
Als je niet zouden weten dat het hier over de koning gaat, dan zou je denken dat dit over God zelf gaat.
En dat is eigenlijk ook zo.
De koning van Gods volk moest bij zijn volk God zelf vertegenwoordigen.
Hij moest in zijn regering God representeren, present stellen.
Maar er is in Israël geen koning geweest, die dat heeft gekund.
Er waren er, die er veel van weg hadden.
Maar de meesten schoten hopeloos tekort.
Dan viel ook Gods volk terug op: ieder voor zich en God voor ons allen.
Dan moesten de profeten het volk tot de orde roepen om oog te hebben voor de zwakken.
Om het recht niet te buigen.
Om de wees, de weduwe en de vreemdeling te ondersteunen.

Nee, onder Israël is Psalm 72 een mooie droom gebleven.
Of moeten we zeggen een profetie vol beloften?
Want is deze psalm niet in vervulling gegaan in Jezus Christus?
Is Hij niet de koning van de Goddelijke sjaloom?
Is Hij niet de heerser die wereldwijd regeert naar recht en wet? 9

Ja maar, waar is die koning dan vandaag te vinden?
In de hemel?
Jazeker, maar ook op aarde – hier en nu.
Waar dan?
Waar anders dan altijd en eeuwig op hetzelfde adres – bij zijn armen?
Dat hebben we Hem vanmorgen toch ook weer horen zeggen in Mattheus 25?
Jezus, dé Koning van Psalm 72, is vandaag te vinden in de hongerige en dorstige.
In de vreemdeling, die asiel zoekt.
In de naakte en de zieke en de gevangene.
In de dakloze, de drugsverslaafde, de aidspatiënt.
In de bijstandsmoeder, de arbeidsongeschikte, de verpleeghuisbewoner.
Zo is onze Koning vandaag onder ons.

Maar ontmoeten wij Hem ook echt?
Dienen wij Hem werkelijk in de dienst aan onze naaste in nood?
En dan denk ik aan die noodkreet van een anonieme christen in Amerika.

Ik heb het al eens vaker aangehaald.

Ik had honger en u richtte een platform op om over mijn honger te discussiëren.

Ik zat in de gevangenis en u kroop in een kerkbank om te bidden voor mijn vrijlating.

Ik was naakt en u hield een debat over de zedelijkheid van mijn verschijning.

Ik was ziek en u knielde neer en dankte God voor uw gezondheid.

Ik was dakloos en u liet me alleen om te bidden.

U lijkt zo heilig, zo dicht bij God.

Maar ik ben nog altijd hongerig, en alleen en koud.

Ja maar, wat wordt er dan van ons verwacht?

Ik denk dat we daar met elkaar over moeten nadenken.

En dat we elkaar moeten helpen om tot actie over te gaan.

Dat we als kerk leren onze plicht met betrekking tot de samenleving te verstaan.

En zo onze Koning dienen door Hem te ontmoeten in de behoeftigen.

Ruim een jaar geleden heb ik in een preek over Jakobus 2 iets aangegeven van mogelijkheden om als kerk en als gelovigen hiermee aan de slag te gaan.

Ik noemde u toen enkele stichtingen die allerlei initiatieven hebben genomen om medemensen in nood van dienst te zijn.

De Stichting Present die bemiddelt tussen mensen die hulp nodig hebben en zij die hulp willen geven.

Of een stichting die vrijwilligers inschakelt in de thuiszorg.

Een stichting die mensen inschakelt en traint voor het bezoeken van gevangenen.

Kerken die een aanloophuis in het leven hebben geroepen.

We hebben daar als gemeente nog niet zoveel mee gedaan.

Toch liggen op die terreinen de mogelijkheden om in eigen verantwoordelijkheid mee te werken aan een socialer klimaat in Nederland.

De kiezer kan wel hebben geroepen dat het socialer moet.

Maar de kiezer zijn wij in de eerste plaats zelf.

En als we bidden om een sociaal beleid van onze overheid in de lijn van Psalm 72, dan moeten we ook zelf de handen uit de mouwen steken.

Wat kunnen wij bijdragen op de plek waar wij leven?

En daarbij ook niet vergeten wat er wereldwijd gebeuren moet.

We kunnen geen loflied zingen op onze koning en zelf stil blijven zitten.

Het is voor een kind van God altijd bidden en werken.

Christenen zijn arbeiders en getuigen.

Geen toeschouwers en mensen die-het-wel-geloven.

Ook op dit gebied is van het grootste belang stappen te zetten in geloof.

En hiervoor gelden zeker de beloften van onze Koning.

Als we de Vader hiervoor om wijsheid en kracht vragen in zijn Naam, zal Hij het ons zeker geven.

Kom laten we zingen voor onze Hem, onze Koning.

AMEN.

16-11-2006